ARTFACTOR
EVENTS

11-12 NOVEMBER 2024 / 11-12 KASIM 2024

MARMARIS

1 st International Marmaris Art and Design Symposium

1. Uluslararası Marmaris Sanat ve Tasarım Sempozyumu

Full Text Book
Tam Metin Bildiri Kitabı

ISBN: 978-625-95389-2-1

1.Uluslararası MARMARİS
Sanat ve Tasarım Sempozyumu

Düzenleme Kurulu

Sempozyum Onursal Başkanı
Prof. Tansel Türkdoğan (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)

Sempozyum Başkanı
Doç. Aziz ERKAN (Sinop Üniversitesi, Türkiye)

Sempozyum Yürütme ve Düzenleme Kurulu
Doç. Aziz ERKAN (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. B. Burçak ERDAL (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Nur BALKIR (Doğuş Üniversitesi))
Doç. Orhun TÜRKER (Bolu Abant İzzet Baysal Üniv., Türkiye)
Dr. Öğretim Üyesi Aslı GALİOĞLU (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğretim Üyesi Merve Şahika ERKAN (Ankara Bilim Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hülya DEMİR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğretim Üyesi Yunus KAYA (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv., Türkiye)
Filiz Başak ERDAL (Türkiye)

Sanatsal Faaliyetler Küratörü
Doç. Dr. B. Burçak ERDAL (Sinop Üniversitesi, Türkiye)

Sanatsal Faaliyetler Kurulu
Doç. Dr. B. Burçak ERDAL (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Hülya DEMİR (Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Doç. Orhun TÜRKER (Bolu Abant İzzet Baysal Üniv., Türkiye)

All rights of this book belong to ARTFACTOR. Without permission can't be duplicate or copied. Authors of chapters are responsible both ethically and juridically. ARTFACTOR–2024 ©

Issued: 2024
ISBN: 978-625-95389-2-1

KONFERANS VERİLERİ

1.Uluslararası MARMARİS
Sanat ve Tasarım Sempozyumu

11-12 Kasım 2024
Muğla

Değerlendirme Usulü
Tüm başvurular çift kör hakemlik sistemi ile değerlendirilmiştir.

Katılım Türü
Yüz Yüze ve Çevrimiçi Katılım

Katılım Verisi
23 Yüz Yüze, 56 Çevrimiçi Bildirim Sunumu

Sunum Dili
Türkçe ve İngilizce

978-625-95389-2-1

BİLİM KURULU

Bilim Kurulu
Prof. Tansel TÜRKDOGAN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Ata Yakup KAPTAN (Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Bilge SAYIL ONARAN (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Bülent SALDERAY (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Çağatay İNAM KARAHAN (19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. İlhan ÖZGÜL (Kastamonu Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Lukas CYWICKI (Rzeszow Üniversitesi, Polonya)
Prof. Dr. Mehmet YILMAZ (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Mustafa BULAT (Atatürk üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Müge DEMİR (Haliç Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Onur ŞENEL (Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Özlem ERDOĞDU ERKASLAN (Ankara Bilim Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Raif KALYONCU(Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Selahattin GANİZ (İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Dr. Valida PASHAYEVA (Atatürk Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Emre İKİZLER (Marmara Üniversitesi, Türkiye)
Prof. Kye-Soo MYUNG (Konkuk University, South Korea)
Prof. Ljubica Jocic KNEZEVIC (Belgrad Üniversitesi, Sırbistan)
Doç. Dr. Adem YÜCEL (Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ali KOÇ (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv, Türkiye)
Doç. Dr. Ayşen ÖZKAN (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. B. Burçak ERDAL (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ceyhun ŞEKERCİ (Konya Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Demet KARAPINAR (Yeditepe Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Döndü Tülay ÖZKUL (Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Ece Kumkale AÇIKGÖZ (Ankara Bilim Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Emine Nur OZANÖZGÜ (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Gülçin Cankız ELİBOL (Hacettepe Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Gülşah YALÇIN (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. İlkay Canan OKKALI (Trabzon Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Murat GÖK (Samsun 19 Mayıs Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Mustafa KÜÇÜKTÜVEK (İskenderun Teknik Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Nihat DURSUN (Beykent Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Nur BALKIR (American International University, Kuwait)
Doç. Dr. Setenay SEZER (İstanbul Doğuş Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Dr. Umbulbanu HAMIDOVA (Atatürk Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Burcu AYAN ERGEN (Yeditepe Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Devabil KARA (Marmara Üniversitesi, Türkiye)
Doç. Melinda KOSTELAC (Rijeka University, Hırvatistan)
Doç. Mehmet Akif KAPLAN(Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Aslı GALİOĞLU (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan TURAN (Sinop Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Başak ÇAKMAK (İstanbul Doğuş Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Dilek AYDEMİR (Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye)

Dr. Öğr. Üyesi Elif ÖZGEN (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Emin SANARCI (İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Hacer NEYİR TEKELİ (İstanbul Kültür Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Tekinalp GÜREKEN (İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Merve Şahika ERKAN (Ankara Bilim Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Mine KÜÇÜK (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Nuri SEZER (İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Pınar ATLI DANAPINAR (Karabük Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Pınar CEYLAN (İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Sara ÇEBİ (Trabzon Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Sevda EMLAK (İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Ahu Simla DEĞERLİ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye)
Dr. Öğr. Üyesi Yunus KAYA (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv., Türkiye)

Davetli Konuşmacılar
Prof. Tansel TÜRKDOĞAN (Ankara Hacı Bayram Veli Universitesi, Türkiye)
Prof. Christopher SCOTT (Iowa State University, USA)
Assoc. Prof. Ahamad TARMİZİ BİN (Universiti Malaysia Kelantan, Malaysia)
Assist. Prof. Chang Fang PANG (Shih Chien University, Taiwan)
Assist. Prof. Juhri SELAMET (American University in UAD)

İÇİNDEKİLER

REFLECTION OF THE HEROES IN DEDE KORKUT STORIES ON STUDENT PAINTING STUDIES 1

EXAMINATION OF THE CONCEPTS OF NECRO AND BIOPOLITICS THROUGH CONTEMPORARY ART WORKS 8

ANALYSIS OF THE IMAGE OF WOMEN IN TURKISH CINEMA MOVIE POSTERS THROUGH FEMINISM AND GRAPHIC DESIGN PRINCIPLES.....25

TECHNOLOGICAL TRANSFORMATION OF ART: GENERATIVE ART.....38

BETWEEN ROCK AND CLASSICAL: TRACES OF CLASSICAL MUSIC IN MUSE'S SONGS 51

MALIKA FAVRE AND HER ILLUSTRATIONS IN CONTEXT OF OP ART AND POP ART 64

POST-DOCUMENTARY APPROACH AND ALTERNATIVE SEARCHES IN CONTEMPORARY PHOTOGRAPHY; THE EXAMPLE OF "GOOGLE STREET VIEW" 79

INTRINSIC BIOPHILIA: INTERIOR DESIGN FROM THE CORE.....90

AN ANALYSIS OF NİDA TÜFEKÇİ'S UZUN HAVA AÇIŞ 104

THE IMAGE AND ISSUES OF WOMEN IN THE WORKS OF 21ST CENTURY WOMEN ARTISTS.....117

A SEARCH BETWEEN WORD AND FORM: THE POTENTIAL OF COLLAGE IN INTERIOR ARCHITECTURE STUDIO 126

DENIM INSPIRED COLLECTIONS for 100% LINEN FABRICS WITH DELAVE DYEING: CREATIVE DESIGN APPLICATIONS 141

THE EXAMPLE OF PAINTER TEOMAN SÜDOR IN THE CONTEXT OF CONSTRUCTION OF NATURE AND TRANSFORMATION INTO AN ABSTRACT LANDSCAPE PAINTING 154

FROM ABSTRACT CONCEPTS TO CONCRETE DESIGNS: POSTER PROJECT ON THE TOPIC 'THE LANGUAGE OF MUSIC' IN THE COMPUTER AIDED DESIGN I COURSE 169

THE CONSTRUCTION OF DRAMATIC EXPRESSION IN MUSIC THROUGH POLYTONALITY: AKSES, *ALLEGRO FEROCE*.....184

BELA TARR THE TURIN HORSE 199

MULTIDIMENSIONAL DIGITAL GAME AND LEARNING SPACE FOR BASIC DESIGN STUDIO: MANIFOLD GARDEN.....215

PATTERN CHARACTERISTICS OF EARLY OTTOMAN PERIOD MILET WORK CERAMICS.....229

THE EFFECTS OF PRODUCTION METHODS USED IN TURKEY IN THE LAST 50 YEARS ON FURNITURE DESIGN 244

VISUAL INFORMATION DESIG PROCESS TO OPTIMIZE USER EXPERIENCE ON DIGITAL HEALTH PLATFORMS.....257

EVALUATION OF OBSIDIAN AS A GEMSTONE IN JEWELRY ART.....266

AN EXAMİNATİON OF TREE MOTIFS İN IZNİK PERIOD (15TH-17TH CENTURY) TILES AND CERAMICS 282

PATTERNING METHODS AND DESIGN PARAMETERS 294

IN FLAT KNITTING TECHNOLOGY 295

AN EXAMINATION OF INDUSTRIAL PICTORIAL WEAVING: THE CASE OF GRAYSON PERRY.....313

PRACTISE METHOD OF ‘‘TULIP’’ IN CLASSICAL TURKISH MINIATURE ART AND ITS VALUE IN MANUSCRIPTS 329

CAPSULE COLLECTION DESIGNS WITH HEMP CONTENT WITHIN THE SUSTAINABILITY FRAMEWORK 345

SUSTAINABLE ART AND FELT 355

AN ANALYSIS OF BURSA PESHKIR FOUND IN THE MERINOS TEXTILE INDUSTRY MUSEUM 374

FIGURATIVE ABSTRACTION IN TURKISH SCREEN PRINTING 390

REFLECTIONS OF THE INNER RHYTHM PHENOMENON IN LONG SONGS ON MUSICAL NOTATION 405

NEW APPROACHES IN ART AND DESIGN EDUCATION: THE SIGNIFICANCE OF CAPPADOCIA UNIVERSITY FACULTY OF ARCHITECTURE, DESIGN AND FINE ARTS COMMON MIND WORKSHOP AND PANEL 418

ARKIO PLATFORM AS A COLLABORATIVE DESIGN AND PRODUCTION MODEL IN VIRTUAL AND AUGMENTED REALITY FOR ARCHITECTURAL EDUCATION 429

FROM FIELD TO GARMENT: ZERO-WASTE CAPSULE COLLECTION DESIGN 444

CRYPTO ART AND THE CHANGE THAT NFT'S HAVE CREATED IN THE ART WORLD 457

ART THERAPY AND PHILOSOPHY 468

BEYOND THE APPEARANCE IN THE MOVIE: “SEN BEN LENİN” 476

DETERMINATION OF THE PAINT STATIGRAPHY OF THE WALL PAINTINGS OF DIREKLI CHURCH IN IHLARA VALLEY USING THE ESEM-EDX METHOD 494

Öztürk, F. (2020). *Sihâm-ı kazâ: eleştirel basım*. DBY Yayınları.

Setyawan, Y. B., Haryanti, D., & Fatimah, S. (2014). *A Morphological study on affixes in English song lyrics on the resistance album composed by muse* [Skripsi Thesis, Universitas Muhammadiyah Surakarta]. https://eprints.ums.ac.id/29829/

Yıldırım, K. (2010). Nitel araştırmalarda niteliği artırma. *İlköğretim Online*.

Zayarnaya, A. E., & Kazantseva, L. P. (2024). Music of frederic chopin in the works of the rock group MUSE. *Russian Musicology, 3*. https://doi.org/10.56620/RM.2024.3.005-018

OPTİK SANAT VE POP SANAT İLE ETKİLEŞİMLERİ BAĞLAMINDA MALIKA FAVRE VE İLLÜSTRASYONLARI

Arş. Gör. Cihangir EKER[1]

[1]Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Öğretmenliği, Elazığ, cihangireker01@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada illüstratör Malika Favre'nin yaptığı illüstrasyonlar optik sanat ve pop sanatla etkileşimleri bağlamında incelenmiştir. Malika Favre, 1982 yılında Fransa'da doğmuş bir illüstrasyon

sanatçısıdır. Eğitim hayatını Fransa'da sürdürürken illüstrasyona olan ilgisi sonucu bu alana yönelen Favre, Fransa'daki eğitim hayatını bitirdikten sonra Londra'ya taşınarak burada illüstrasyon üzerine üniversite eğitimi almaya ve çalışmaya başlamıştır. Londra'dayken işlerini üretmeye başlayan sanatçının çalışmalarında göze çarpan ilk özellik, işlerdeki minimal anlatım dilidir. Canlı ve kontrast renklerle işlerini kurgulayan sanatçının tarzı genellikle optik sanat ile pop sanatın buluşması olarak nitelendirilmektedir. Çalışmalarındaki pozitif enerji, güçlü betimleme yeteneği ve kararlı formlarıyla Malika Favre'nin, günümüzün en ilham verici illüstrasyon sanatçılarından bir tanesi olduğunu söyleyebilmek mümkündür.

Bu araştırmanın amacı, çağdaş illüstrasyon sanatçısı Malika Favre'nin alanyazında bilinirliğine katkıda bulunmaktır. Modern sanatın önemli üslupları olan optik sanat ve pop sanatın illüstrasyonlar üzerinden günümüz sanat ve tasarımındaki etkilerinin örneklendirilmesi de çalışmanın alt amacı olarak ifade edilebilir. Araştırma literatür taramasına dayalı betimsel bir çalışmadır. Araştırmada yer alan görseller incelenirken grafik tasarım ilkeleri inceleme ölçütü olarak kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Malika Favre, illüstrasyon, grafik tasarım, pop sanat, op sanat.

MALIKA FAVRE AND HER ILLUSTRATIONS IN CONTEXT OF OP ART AND POP ART

Res. Assist. Cihangir Eker[1]

[1]Firat University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Art Teaching, Elazig,

cihangireker01@gmail.com

ABSTRACT

In this study, the illustrations of the illustration artist Malika Favre are examined in the context of their interactions with optical art and pop art. Malika Favre is an illustration artist born in France in 1982. While continuing her education in France, Favre started to draw illustrations as a result of her interest of it. After finishing her education in France, she moved to London and started to university education and also work on illustration field. The first striking feature in the works of the artist, who started to produce her works while in London, is the minimal narrative language in the works. The style of the artist, who constructs her works with vivid and contrasting colors, is generally described as the meeting of op art and pop art. With the positive energy, strong descriptive ability and determined forms in her works, it is possible to say that Malika Favre is one of the most inspiring illustration artists of the 21. century.

The aim of this research is to contribute to the recognition of contemporary illustration artist Malika Favre in the literature. In addition, paper aims to exemplify the visibility of optical art and pop art, which are important styles of modern art, in today's art and design within the scope of illustrations. The research is a descriptive study based on literature review. While examining the visuals in the research, graphic design principles were used as a review criteria.

Keywords: Malika Favre, illustration, graphic design, pop art, op art.

GİRİŞ

Fransa'da ressam bir annenin kızı olarak dünyaya gelen Malika Favre, çizim yapmak ile ilgili ilk anılarının çocukluk yıllarına kadar dayandığını aktarır. Kendisini "tam bir çizer" olarak nitelendiren Favre, eksiksiz her gün çizim yaptığını ve annesinin de kendisine eşlik ettiğini söyler ve devam eder:

> Televizyonumuz yoktu ve video oyunları gibi şeylere izin verilmezdi, dolayısıyla bütün gün çizim yapardım. Annem gerçekten bana karşı sertti çünkü çok iyi çizim yapmamı isterdi, ancak çocukken çok da iyi çizemezsiniz- kocaman bir kafa çizer ve bunun harika olduğunu düşünürsünüz. Annem kesinlikle işin arkasını bırakmazdı. Beni gerçekten zorladı, ki bu epey eğlenceliydi. Onun kadar iyi çizemediğim için sinirlendiğimi ve hayal kırıklığına uğradığımı hatırlıyorum (Malika Favre, 2012).

Mesleğini seçme sürecinde ilk olarak bilimsel hazırlık okuluna giden Favre mühendis olmak istediğini söyler, ancak okula girdikten 4 ay sonra bunu gerçekten yapmak istemediğine karar verir ve Fransa'daki büyük sanat okullarından biri olan Olivier de Serres'e kabul alır. Favre, sanatçı olan annesinin para kazanamıyor olmasını da kendine problem edindiği için, sanat okulunda da para kazanabileceğini düşündüğü reklamcılık alanında çalışmalara başlar. Mezun olduktan sonra ise çalışmaya yeterince hazır olmadığını düşünen illüstratör mezun olduktan sonra Londra'ya taşınmaya karar verir (2012). İlk etapta dijital medya çalışmaya başlayan sanatçı bu alanı sevmediğini fark ettikten sonra nasıl yeniden illüstrasyon yapmaya karar verdiğini şöyle aktarır:

> İngiliz eğitim sistemi eğlenceli, çünkü okulda ne isterseniz onu yapmanıza izin veriyorlar ki bu Fransız eğitim sisteminin tam zıttı; eğer bir şeyi yaparken eğleniyorsan bu muhtemelen senin için doğru olan şey eğildir. Ancak İngiltere'deki anlayış "Ne istersen onu yap; kendini keşfet" tarzında (2012).

İllüstrasyon yapmaya devam eden ve böylece Surrey Sanat ve Tasarım Enstitüsü'nden mezun olan Favre, 2006 yılında stajyer olarak Londra merkezli bir tasarım stüdyosu olan Airside'a katılır. Stüdyonun çalışma ortamı ve üretim prensipleri, Favre'nin illüstrasyon sanatçısı kişiliğinin oluşmasında büyük bir etkiye sahiptir. Stüdyonun ürettiği tasarımı Le Book'da gördükten sonra burada çalışmaya karar verdiğini aktaran Favre, stüdyo ve çalışma sürecinin başlaması hakkında şunları söyler:

> Le Book'ta Airside'ın bir tasarımını gördüğüm günü hatırlıyorum. Estetikleri cesur, oyunbaz ve rengarenkti. Bir stüdyonun böylesi eğlenceli işler üretmesi karşısında büyülenmiştim. Üç aylık bir stajyer olarak stüdyoya katıldığımda, oranın çok özel bir

> yer olduğunu çabucak öğrenmiştim. Orasını adeta bir aile gibi yönetiyorlar, tasarımcılarına bol bol özgürlük ve destek sağlıyorlardı ve endüstride nerede olacaklarına dair sağlam bir değerler sistemine sahiptiler. [...] Airside'ın bugünkü ben'in şekillenmesi üzerinde çok büyük bir etkisi vardır (Queen of Britain's Illustration Scene, 2018).

2011 yılında Airside'dan ayrıldıktan sonra Londra'da kendi stüdyosunda çalışmaya başlayan Favre'nin illüstrasyonlarındaki canlı renklerin, güzel bedenlerin, keyif veren gün batımlarının ve tropik bitki ve nesnelerin kaynağı, yaptığı seyahatlerdir. İllüstratör, seyahat etmenin kendisi için arz ettiği önemi şu sözlerle ifade eder:

> Konforlu alanımdan çıkıp Londra'dan ayrıldığım zaman, (çevremdeki) nesnelere çok farklı biçimde bakmaya başlıyorum. Olabildiğinde sık seyahat etmeye ve ilginç bulduğum yerlerin fotoğraflarını çekmeye çalışıyorum-işlerimde sık sık güçlü ışık ve gölgeler kullanıyorum ve inan bana bunları Londra'da asla göremezsin, çünkü her yer düz ve gridir (The Bold, Cheeky, And Frequently NSFW Art of Malika Favre, 2016).

Gerçekten de Malika Favre'nin işlerinde güçlü bir ışık-gölge kullanımı görmek mümkündür. "Güçlü bir ışık gölge algısına sahip olmak, hangi gölgenin önemli olup olmadığı konusunda karar vermenize olanak sağlar. Eğer (ışık-gölge) herhangi bir etki bırakmıyorsa, onu işten eksiltiyorum" sözleriyle illüstratör, ışık ve gölge konusundaki hassasiyetini, minimalist yaklaşımıyla birlikte nasıl kullandığını açıklamaktadır (www.commarts.com/features/malika-favre). Malika Favre'nin çalışmalarında görülen en belirgin özelliklerden birisi de çalışmaların yoğun olarak op ve pop sanat akımlarından etkileşimler taşıyor olmasıdır. Çalışmalarını tanımlamak adına genellikle "op sanat ile pop sanatın buluşması" tanımlaması yapılan Favre'nin kimi işlerinde birim tekrarlar ve boşluk-doluluk ilişkisi, optik göz yanılsaması etkileri yaratır. Kimi işlerinde ise yoğun canlı renk kullanımı, minimum renklerden oluşan renk paleti ve yüzeysel fakat boyutlu formları dolayısıyla, Favre'nin illüstrasyonlarında pop sanat etkileşimleri rahatlıkla gözlemlenebilir durumdadır.

YÖNTEM

Araştırma durum çalışmasına dayalı nitel bir araştırmadır. Araştırmanın konusu olan Malika Favre'nin illüstrasyonlarını optik sanat ve pop sanat bağlamında değerlendirebilmek adına kitap, makale, internet içeriklerinden yararlanılmıştır. Elde edilen yazılı verilerden faydalanılarak döküman incelemesi gerçekleştirilerek kavramsal çerçeve oluşturulmuştur.

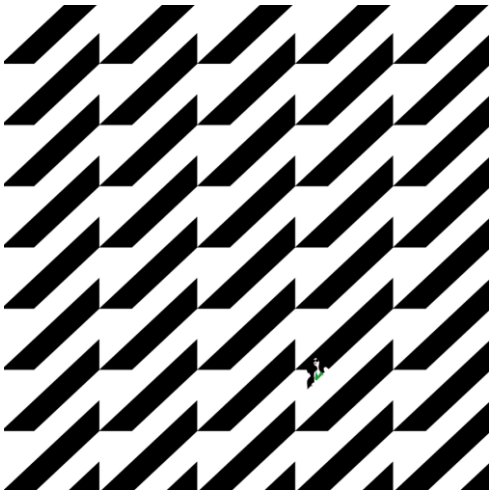
İllüstratöre ait işler internet ortamından elde edilmiştir ve bu işler incelenirken grafik tasarım ilkeleri de dikkate alınarak incelenmiştir. Söz konusu grafik tasarım ilkeleri denge, görsel hiyerarşi, orantı, görsel devamlılık, bütünlük ve vurgulamadır (Becer, 2011).

Araştırmanın amacı doğrultusunda, araştırmanın evrenini Malika Favre'ye ait illüstrasyonlar oluşturmaktadır. İncelenmek için seçilen işler, kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yöntemiyle illüstratöre ait portfolyo sitesi olan www.malikafavre.com'dan seçilmiştir. Bu örneklemenin seçilme sebebi, örnekleme ulaşabilme noktasında sağladığı pratiklik ve kolaylıktan (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 123) dolayıdır.

OPTİK SANAT VE POP SANAT ETKİLEŞİMLERİ BAĞLAMINDA MALİKA FAVRE'NİN İLLÜSTRASYONLARI

Şekil 1. "Buildings", Dijital illüstrasyon, "Hide and Seek" serisi.

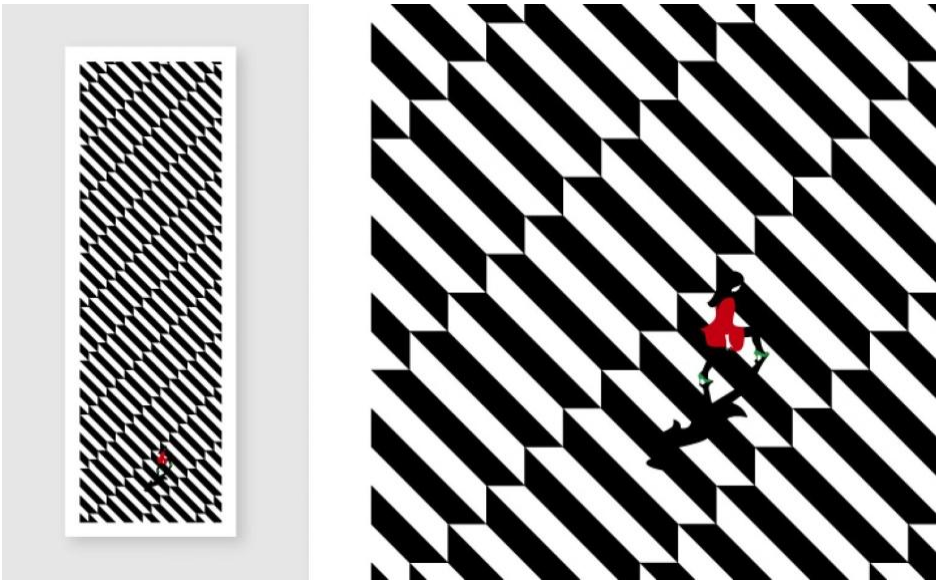
Malika Favre'nin çalışmalarında minimalist optik oyunların görüldüğü erken işlerine, 2011 yılında açtığı kişisel sergisi "Hide and Seek"de sergilediği işleri arasında rastlanılmaktadır. Sanatçı bu sergi için, "Şimdi geride kalan iki seneye baktığımda, tarzımın zamanla geometrik ve daha fazla minimalist olma eğiliminde olduğunu görüyorum. Hide and Seek (Saklambaç) sergisi beni çok az elementle ifade dili geliştirme konusunda gerçekten zorladı." ifadelerini kullanarak, sergideki işlerinde daha az elementle güçlü bir ifade kurgulamayı arzuladığını

söyler.

Serideki çalışmalardan biri olan Buildings'de (Binalar) Favre, beyaz ve siyahı kullanarak boşluk doluluk ve birim tekrarlarla bir binanın balkonlarını oluşturmuştur. Bu çalışmada gözü

kendine çeken yapının bir binanın balkonları olduğu, illüstrasyonun sağ alt tarafına doğru siyah ve beyaz lekelerin birleştiği yerde görülen kadın figür sayesinde anlaşılmaktadır. Çalışma yüzeyinin genelinde bütünlük ve denge unsurları gözetildiği gibi, tekrar eden balkon dokularının anlaşılabilmesi için vurgu kadın figürü olarak belirlenmiştir. Kadın figürün kıyafetinde ,,,,kullandığı renk, çalışmada kullanmayı tercih ettiği tek renk olmuştur.

Şekil 2. "Steps", Dijital illüstrasyon, "Hide and Seek" serisi.

Hide and Seek serisinde bulunan bir diğer çalışma olan Steps'te (Basamaklar) Favre, tıpkı Buildings'de kullandığı gibi siyah ve beyazlardan birim tekrarlarla çalışmanın yüzeyini oluşturur. Gözü üzerinde dolaşacak şekilde alıkoyan, bütünlüğün ve dengenin de sağlandığı yoğun birim tekrarların arasında, illüstrasyonun alt tarafında kırmızı elbiseli bir kadın görülür. Yüzeydeki vurgunun da sağlandığı kadın figürün merdiven çıkma hareketi ve ardındaki beyaz boşluklara düşen gölgesi sonucu izleyici, bu birim tekrarların bir merdiven olduğunu idrak eder. Yine Buildings'de olduğu gibi sanatçı burada da siyah ve beyazın yanında yalnızca tek renk kırmızı kullanarak çalışmasını tamamlar. Bu iki çalışmada da Favre, izleyicinin illüstrasyonu gözlemlemesini ve keşfe çıkmasını ister. Bu kaygı, op sanatçılarının da sıklıkla hissettiği kaygıyla benzerlik gösterir: Optik sanat, Houston tarafından "izleyicinin yapıtla bütünleşip yapıtı keşfettiği bir sanat akımı" olarak ifade edilmektedir (Houston'dan Akt. Tuğal, 2012, s. 93). Serideki illüstrasyonlarda görülen sınırlı renk paleti, geometrik formların arasında yer alan organik formlar, göze çarpan bir diğer unsurdur. Sanatçı, bu kullanım biçimini seçmesinin nedenini şöyle açıklar:

> Düşüncem, kadın figürü girift, soyut ve neredeyse mimari modüler birimlerin arasına saklamaktı. Resme bakışınızı şekillendiren bir unsur olarak insan figürünün o alanlarda bulunuyor olması fikrini sevmiştim. En fazla üç rengin kullanıldığı ve her zaman siyah beyazın ardına kadın figün saklanmış olduğu bir baskı serisi geliştirmeyi düşünmüştüm (Hide and Seek' by Malika Favre at Kemistry Gallery, 2012).

Hide and Seek serisini bu şekilde özetleyen Malika Favre, optik yanılsamaları çok iyi bir biçimde kullandığı başka bir işi 2017 yılında üretir. Montreux Jazz Festivali'nin 51. yılında Favre, festival için bir poster tasarlar. Favre'nin posterinde sadece siyah beyazlarla kurgulanmış boşluklar vardır.

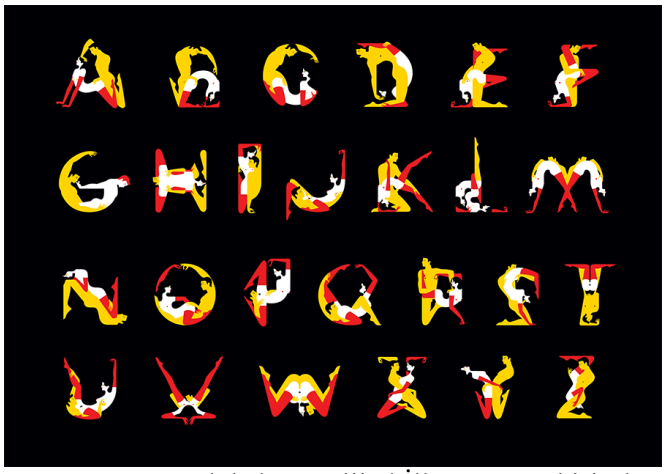

Şekil 3. 51."Danseuses", Dijital illüstrasyon, 51. Montreux Jazz Festivali afişi.

Şekil 4. "Orgy", Dijital illüstrasyon, kişisel çalışma.

Afişte yer alan siyah lekelerde illüstratör, kadın figürleri yüzeye asimetrik dengeli bir biçimde yerleştirerek çizmiştir. Beyaz boşluklara ise sanatçı; gitar, saksafon, kontrabas gibi jazz müzikle özdeşleşmiş enstrümanları yerleştirmiştir. Siyah ve beyaz unsurların dengeli birlikteliği ile yüzeyde bütünlük sağlanmıştır. Bu tasarım, op sanat'ın en bilinen isimlerinden olan M.C. Escher'in algı psikolojisinin prensiplerine dayanarak yaptığı işlerle benzerlik gösterir. "M.C. Escher'in (1898-1972) çalışmaları, soyut olmamakla birlikte farklı formların kullanımı ve yarattığı küçük hileli görüntüler ve paradokslarıyla dikkat çekmektedir. Escher, Gestalt algı psikolojisinin prensiplerinden yararlanarak, kuş ve balık formlarını kurguladığı çalışmasında olduğu gibi (Şekil 6) figür/zemin ikiliğini kendi istediği yönde kullanmıştır" (Özel, 2007, s. 401). Tıpkı Escher gibi Favre de Montreux afişinde, figür zemin ilişkisinden faydalanarak enstrüman ve dans eden kadın formlarını iç içe yaratmıştır. Figürleri ve formları olabildiğince az detayla oluşturarak; gözün hem enerjik figürler üzerinde hem de boşluklarda

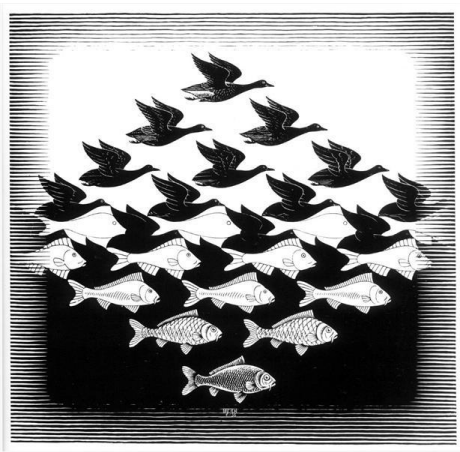
gizlenmiş müzik aletleri arasında dolaşmasını sağlayan illüstratör, "az çoktur" anlayışına uygun hareket ederek güçlü bir tasarım ortaya koymuştur.

Orgy adlı çalışmasında Favre, Montreux Jazz Festivali afişinde yaptığı gibi, siyah lekeler ve beyaz boşluklar sayesinde figürler oluşturur. Bu çalışmasında sanatçı beyaz boşluklarda kadın figürler, siyah lekelerde ise erkek figürleri cinsel birliktelik sırasında resmeder. Birbiriyle dengeli olarak beyaz bir yüzeye dağıtılmış siyah lekelerden oluşan kompozisyon, dikkatli bakıldığında figür zemin ilişkisi gözetilerek oluşturulmuş ve yüzeydeki figürlerin birbiriyle olan ilişkisini betimlediği görülmektedir. Hem Montreux afişinde hem de bu afişinde Favre, keskin geometrik formları illüstrasyonun dışında bırakmış; akışkan ve hareketli formlar ve kontrast renk seçimiyle figürleri oluşturarak yüzeyde hareketten kaynaklı güçlü ve enerjik bir yapının oluşmasını sağlamıştır.

Şekil 5. "Kama-Sutra Alphabet", Dijital İllüstrasyon, kişisel çalışma.

Benzer bir erotizm, hareketli figürler ve enerjik kurgu, sanatçının "Kama Sutra Alfabesi" çalışmasında da görülür (Şekil 5). Bu alfabe çalışmasında sanatçı, a'dan z'ye bütün büyük harfleri, iki figürün ilişkide olduğu anlardan kurgulayarak oluşturur. İncelenen örneklerden farklı olarak bu alfabenin kurgulanmasında sanatçı, optik yanılsama ve doluluk-boşluk ilişkisi yerine, siyah zemin üzerinde beyaz, kırmızı ve sarıyı kullanarak figürlerini ortaya çıkartmıştır.

Şekil 6. M.C. Escher, "Sky and Water 1", ahşap baskı, 44x44 cm, 1938. (Kaynak: https://www.wikiart.org/en/m-c-escher/sky-and-water-i)

Şekil 7. M.C. Escher, "Mosaic 2", taş baskı, 32x37 cm, 1957. (Kaynak: https://mcescher.com/product/poster-large-mosaic-bl-w/)

Şekil 1, 2, 3 ve 4'te verilen örnekler, illüstratörün çalışmalarının optik sanat üslubuna yakınlaştığı işlerinden bazılarıdır. Bu çalışmalarda genellikle siyah-beyaz ile yüzeyde kompozisyonlar kurulmuş, yer yer bir figür veya kırmızı renk ile vurgu sağlanmıştır. Çalışmalardaki figürler ile zeminin ilişkisi sonucu bütüne yönelik algılama gerçekleşmektedir. Optik sanat üzerine yaptığı çalışmaları ile de tanınan gravür sanatçısı Escher'in kimi çalışmalarında da siyah-beyaz kontrast ve şekil zemin ilişkisine dayalı anlatımı metamorfik bir anlatım ile görebilmek mümkündür. "Escher'ın eserlerine bakıldığında, örüntünün hâkim olduğu resimlerde nesnenin metamorfozla birleştirildiği görülür. Denizdeki balık başkalaşarak gökyüzündeki kuşa dönüşmekte ve örüntü algısı böylece plastik yüzeye yansımaktadır. Aynı zamanda algıyı güçlendiren olgu şekil-zemin ilişkisidir" (Bilirdönmez, 2022, s. 291). Şekil 6'daki örnekte, Escher'e ait bir ahşap baskıresim görülmektedir. Bu işinde sanatçı, siyah alanlarda kuşları, beyaz alanlarda ise balıkları resimler. Siyah kuş şekillerinin yarattığı beyaz boşluklara balıklar yerleştirilmiştir. Yalnızca çalışmanın merkezinde yer alan kuş ve balık figürleri birbirlerine denktir (Teuber, 1974, s. 95). En alttaki balıktan en üsttekine, en üstteki kuştan da en alttakine doğru bir soyutlama görülür. Şekil 7'deki çalışmada da şekil-zemin ile siyah-beyaz kontrast ilişkileri, farklı bir biçimde ele alınmıştır. "İç figürlerden pek azı dört komşu figür ile çevrelenmiştir. Kurbağanın çevresinde yalnızca iki figür vardır; gitar üç, horoz beş, devekuşu altı başka figürün arasındadır" (Escher, 2005, s. 11). Özellikle bu çalışmada şekil-zemin etkileşimi ile oluşturulan figürlerin akışkanlığı ve çeşitliliği, Favre'nin Şekil 3 ve 4'te gösterilen işleriyle benzeşir niteliktedir.

Op sanat etkileşimleri ve erotizm içerikli konularla birlikte, Malika Favre'nin illüstrasyonlarında pop sanatla[3] ilişkili bir anlatım biçimi ve gündelik nesnelerin-mekanların kullanımı söz konusudur.

Şekil 8. "A Bigger Splash", dijital illüstrasyon, New Yorker dergisi için çalışma.

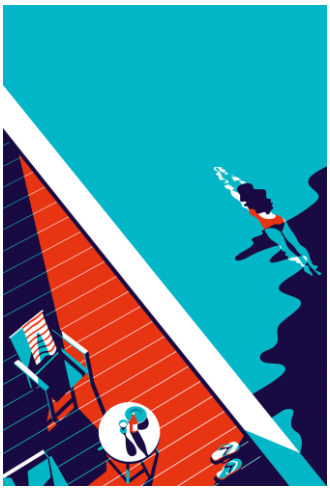
Şekil 9. "Fuerteventura", dijital illüstrasyon, On the Draw- Canary Islands serisi.

Şekil 8'de, 2015 yılında vizyona giren A Bigger Splash isimli film için New Yorker'da çıkan bir yazıyla birlikte yayımlanmak üzere Favre tarafından çizilen illüstrasyon görülmektedir. Bu illüstrasyonda filmin içeriğindeki tatile, romantizme ve arkadaş ilişkilerine göndermede bulunacak biçimde 4 adet figür yer alır. 3 figür, su dalgalarının devamı olacak şekilde sol tarafta gölge biçminde boşluk-doluluk olarak gösterilir. Ön planda ise tasarımın da vurgu noktası kabul edebileceğimiz bir kadın figür vardır. Tasarım yüzeyi için tercih edilen renkler canlı ve kontrast renklerdir. Figür, dingin bir havuzda tasvir edilmiştir, figürün üzerine düşen ışık ise figürdeki gölge alanlardan ve saç diplerindeki açık renkli bölgeden anlaşılır. Minimal kurgulanmış bu illüstrasyonda figürlerin önde-arkada ilişkisi, bunun yanında öndeki figür ile ışığın saçlara düşen ışıma alanıyla vurgulanmış ve detaylandırılmış oluşu görsel bir hiyerarşinin olduğunu da bize gösterir. Çalışmadaki diğer vurgular, kadın figürün kırmızı mayosu ve rujudur. Figürdeki tüm bu vurgular, kadın figürünü hiyerarşik olarak üste taşımıştır. Tasarımın yüzeyine genel olarak bakıldığında, Favre'nin sıklıkla kullandığı oval ve akışkan formlarla burada da karşılaştığımızı söyleyebiliriz.

[3]Pop Sanat, yoğun olarak gündelik hayatın nesnelerini ve konularını işleyen sanatçıların mensubu ve yaratıcısı olduğu 20. yüzyılın sanat akımlarından biridir. 1950'lerin sonlarında ortaya çıkan Pop Art ile birlikte bazı sanatçılar yüksek ve aşağı sanat arasındaki sınırları ortadan kaldırmaya başlamışlar, çalışmalarında popüler imgeleri kullanmışlardır. Çizgi karakterler, Campbell marka çorba kutuları, Spam marka ürünler, hamburgerler, patates kızartması, benzin istasyonları ve ünlüler, (Barrett, 2015, s.300) bu imgelerden bazılarıdır.

Malika Favre'nin Kanarya Adaları'ndan biri olan Fuerteventura için yaptığı illüstrasyonlardan olan Şekil 9'daki çalışmada illüstratör; kompozisyonun sol üst köşesinden sarkan bir palmiye, sağ tarafta ise mimari bir yapı ve balkon resimlemiştir. Balkondan kompozisyonun sol yanına doğru uzanan ipe ise bir mayo asılıdır ve mayo rüzgarla dalgalanmış biçimde resmedilmiştir. Bu çalışma ve serinin diğer çalışmalarında Favre sınırlı bir renk paletinde özellikle mavinin ve koyu sarının tonlarını beyazla kombine ederek kompozisyonunu tamamlamıştır (http://www.onthedraw.travel/resultados/fuerteventura-by-malika-favre/). İllüstrasyonda sol üstte koyu bir lekeyle gösterilen palmiyeyi yüzeyin sağ altına doğru resmedilen mimari yapı; sağ üstteki kuşu ise ipe asılı soldaki havlu dengelemektedir. Tüm yüzeyin belirli renklerle ve ortak üslupla kurgulanmış olması tasarımın bütünlük arz etmesini sağlamıştır. Günlük hayata, turistik bir mekâna ait olağan bir anın pastel bir gökyüzü ile vurgulanmasının, illüstratörün pop sanatın biçimsel ve anlatımsal yönüyle ortaklaştığı noktalardan olduğu söylenebilir.

Şekil 10. "Ipanema", Dijital illüstrasyon, Kişisel çalışma.

Şekil 11. "June", Dijital illüstrasyon, Kişisel çalışma.

Şekil 10 ve 11'de yer alan örneklerde, Malika Favre'nin pop sanatla yakınlaştığı iki illüstrasyon görülmektedir. Ipanema'da şemsiyenin altında uzanmış güneşlenen bir kadın, June'da ise havuzda yüzmekte olan bir kadın figürü vardır. Her iki kompozisyon da Favre'nin günlük hayatın olağan ve keyifli anlarına yer verdiği diğer pek çok kompozisyonu gibi minimal bir üslupla ve sınırlı bir renk paletiyle kurgulanmıştır. Ipanema'da sarı ve mavilerin baskınlığıyla, June'da ise mavi ve kırmızı renkleri ve tonlarıyla kompozisyonlar oluşturulmuştur. Bu iki çalışmada ortak olan önemli bir başka unsur da Favre'nin kullanmış olduğu yaz imgeleridir. Ipanema'da şemsiye, güneş şapkası, hasır ve hindistan cevizi sütü ile bir adet şişe görülmekteyken, June'da ise bir sandalye, sehpa, parmak arası terlik, içki ve

kadeh imgeleri yer alır. Her iki illüstrasyon da yazın dinginliğini, sıcaklığını, rahatlığını izleyicisine güçlü bir biçimde hissettirmektedir. İllüstrasyon içerikleri, Favre'ye ait röportajlarda illüstratörün yeni yerler keşfetmekten ilham aldığına yönelik araştırmanın giriş bölümünde yer verilen söylemlerini de görünürleştirir niteliktedir.

Şekil 12. Ed Ruscha- "Ten-Cent Western Being Torn in Half", 1964, tuval üzerine yağlı boya, 165x308 cm.

Şekil 13. Tom Wesselmann - "Seascape #31", 1967, tuval üzerine yağlı boya, 261x284cm.

Ed Ruscha'nın Standart Benzin İstasyonu örneğinde görüldüğü gibi (Farthing, 2012, s.487), Malika Favre de günlük hayattan resmettiği illüstrasyonlarda yer verdiği detayları titizlikle çalışmalarında göstermektedir. Şekil 12'deki örnekle, Malika Favre'ye ait Şekil 9'daki örnekte yer alan çalışmayla renk paleti, doku, kompozisyon noktalarında benzeştiğini söylemek mümkündür. Günlük yaşamdaki belki de "sıradan" bir benzin istasyonu, Ruscha'nın minimal anlatımıyla dinamik ve çarpıcı bir kompozisyon olarak bizlere sunulur. Favre de illüstrasyonlarında böylesi bir anlatıma başvurarak günlük yaşamdaki havuz, balkon, sahil gibi mekanları stilize ve çarpıcı renklerle dönüştürerek gösterir. Şekil 13'te Tom Wesselmann'a ait iş ise, nü bir figürün sahildeki anına odaklanır. Wessellmann, pop sanat akımı dahilinde adı sayılan sanatçılar arasında çıplaklığa işlerine en sık yer veren sanatçılardandır. "Seçtiği gelir geçer motifler, anıtsallaştırmalar, basmakalıplara indirgemeler ve cinselliğe bakışıyla kullandığı parlak renkler, Wesselmann'ı Amerikan Pop Art akımının 1960'lardaki önderlerinden yapar" (Şayık, 2015). Gündelik yaşamın nesnelerini ve enstantenelerini resimlerine taşıması, canlı renkler tercih etmesi ve çıplaklığa sık sık yer vermesi gibi özellikleriyle Wessellmann'ın işlerinin, Favre'nin illüstrasyonlarıyla ortak özellikler gösterdiğini söylemek mümkündür. Ruscha ve Wesselmann başta olmak üzere aslında pek çok pop sanatçısı da günlük yaşamın nesnelerini canlı renksel bir ifadeyle görünür

hale getirerek eserlerine taşımışlardır. "Pop Art'ın ortaya çıkışı, sanatçıların sıradan nesneleri taşıdıkları potansiyel çerçevesinde anlamlı birer imge olarak değerlendirmelerine yol açmıştır" (Thompson, 2014, s. 297).

Wesselmann ve Ruscha gibi, David Hockney de pop sanata ilham veren ve bu anlayışın bilinen sanatçılarından biridir. Hockney'nin yapmış olduğu kimi çalışmalarda da Favre'nin çalışmalarıyla benzer olan bazı nitelikler gözlemlemek mümkündür.

Şekil 14. David Hockney- "A Bigger Splash", 1967, tuval üzerine akrilik, 96x96 cm.

Şekil 15. David Hockney- "A Lawn Being Sprinkled", 1967, tuval üzerine akrilik, 60x60cm.

Şekil 14 ve 15'de, Hockney'nin 60'larda yapmış olduğu iki adet çalışma sunulmuştur. Her iki çalışmada da gündelik hayata ait sıradan kabul edilebilecek iki farklı ana ait kompozisyonlar görülür. Şekil 14'de havuz ve atlama tahtası, havuzdaki su sıçraması; arka planda ise modern tasarıma sahip bir ev ile arka planda iki uzun palmiye görülür. "Önceki çalışmalarında kimi zaman giyinik çoğu zamansa çıplak erkek figürlere yer vermesine karşın bu çalışmasında herhangi bir figür kullanmamış olan sanatçı, yine de izleyiciye gizemli bir figürü hissettirmektedir" (Temel, 2014, s. 131). Şekil 15'de ise yüzeyi çimlerle kaplı bir bahçe ve bu bahçenin sulanması anına ait bir görüntüye, arka planda bir ev, çit ve yine palmiye ağacı eşlik eder. Tıpkı "The Splash" eserinde olduğu gibi, Hockney'nin Şekil 14'de yer alan eserinde de grafiksel bir sadelik vardır ve resimde düz bir şekilde boyanmış büyük yüzeyler görülür (akt. Erdoğan ve Yayan, 2020, s. 551). Şekil 15'deki örnek de tıpkı Hockney'nin diğer işleri gibi grafiksel bir sadeliğe ve yine geniş yüzeylere sahiptir: "Hockney'nin net renkleri ve basit mekansal kompozisyonları, ışık ve mekânın durgun ve akan suların, rengarenk süslenmiş yüzme havuzlarının, malzeme desenlerinin ve ev eşyalarının ilişkisini tasvir etmektedir"

(Osterwold, 2003, s. 220). Bu örneğin taşıdığı özelliklerin, Favre'nin illüstrasyonlarında karşımıza çıkan niteliklerle benzeştiğini söylemek mümkündür. Grafiksel anlatım, geniş renk alanları ve günlük yaşama dair konu ve temalar hem Favre'nin illüstrasyonlarında hem de Hockney'nin işlerinde görünür olabilen ortak özelliklerdendir. Malika Favre'nin pop sanat ile olan yakın ilişkisini, Hockney'nin işlerinde gördüğümüz özellikler üzerinden bir kez daha vurgulamak mümkündür.

SONUÇ

Bu çalışmada Malika Favre'ye ait illüstrasyonlar, optik sanat ve pop sanatla kurduğu ilişkiler bağlamında ve grafik tasarım ilkeleri de dikkate alınarak incelenmiştir. Fransa'daki yaşamını ve eğitim hayatını geride bırakıp İngiltere'nin Londra kentine yerleşerek sanat ve tasarım eğitimi ile çalışma yaşamına başlayan Malika Favre'nin, günümüzün en özgün illüstratörlerinden olduğunu söyleyebiliriz. Çocukluğundan bu yana beden çizimleri yapıyor olmasının verdiği deneyimle Favre, kendini en iyi biçimde ifade edebildiğini düşündüğü nü bedenlerin yer aldığı illüstrasyonlarının yanısıra pek çok çalışmasında pop sanat'ın da sıklıkla kullanmış olduğu gündelik hayat nesnelerine ve mekanlarına yer vererek, kendisine ait bir anlatım oluşturmuştur. "Az çoktur" düşüncesini benimseyen illüstratör hem hayat verdiği formları hem de illüstrasyonlarını oluştururken kullandığı renkleri bu düşünce biçiminden hareketle en aza indirgemiş buna karşın çok güçlü bir ifade tarzı geliştirmiştir. Kimi yapıtlarında "sade ve basit şekilleri tekrarlayarak paternler oluşturma" (Avcı Tuğal, 2012, s. 114) yöntemini kullanan illüstratör, böylelikle tasarımlarında devamlılık ve bütünlük sağlayarak, boşluk ve hareket algısı yaratmayı başarmıştır. "Yirminci yüzyılın başlarında gelişen geometrik soyutlamanın bir uzantısı ve dönüştürülmüş hali olan ve bu açıdan son derece grafik bir sanat akımı niteliği de taşıyan" (Ocvirk vd., 2015, s.279) optik sanat'ın etkilerini de Malika Favre'nin illüstrasyonlarında sıklıkla görmek mümkündür. Siyah-beyaz olarak kurguladığı işlerinde Favre, lekeler ve boşluklara gizlediği formların algılanabilmesi adına yarattığı oyunbaz kompozisyonlarla işlerini optik sanattan da beslediğini bizlere gösterir.

Malika Favre'nin işlerinin incelendiği bu çalışmayla grafik tasarım ve illüstrasyon alanyazınlarına katkıda bulunulması, aynı zamanda illüstratörün Türkçe alanyazındaki bilinirliğinin arttırılması hedeflenmiştir. Bu çalışmada, Malika Favre'ye ait sınırlı sayıda illüstrasyon incelenebilmiştir. Ancak gelecekte yapılacak çalışmalarda illüstratöre ait daha

fazla illüstrasyonun göstergebilimsel çözümleme gibi farklı inceleme yöntemleriyle de ele alınması önerilebilir. Bunun yanında; tek bir çağdaş illüstratörden ziyade başka pek çok çağdaş illüstratörün çalışmalarının da üslupsal açıdan incelemeye değer olabileceğini, başka öneri olarak eklemek mümkündür.

KAYNAKÇA

Antmen, A. (2010). *20. Yüzyıl batı sanatında akımlar,* (3. Basım). Sel Yayıncılık.

Avcı Tuğal, S. (2012). *Oluşum süreci içinde op art*, Hayalperest Yayınevi.

Barrett, T. (2015). *Neden Bu Sanat? Çağdaş Sanatta Estetik ve Eleştiri* (Ed: Firdevs Candil Erdoğan) (E. Ermert Çev.). Hayalperest Yayınevi.

Becer, E. (2011). *İletişim ve Grafik Tasarım* (8. Baskı). Dost Yayınevi.

Bilirdönmez, K. (2022). Çağdaş tasarımda optik yanılsamalar ve Shigeo Fukuda örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research, 12* (2), 285-299.

Erdoğan, B., & Yayan, G.H. (2020). "David Hockney'ın "The Splash" İsimli Eseri Özelinde Sanat Eserinin Piyasa Değeri", *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 6*(26), 547-557.

Eroğlu, Ö. (2013). *Plastik sanatlar sözlüğü,* Tekhne Yayınları.

Escher, M.C. (2005). M.C. Escher Grafik Yapıtları (Z. Kalkandelen Çev.). Taschen/Remzi Kitabevi.

Farthing, S. (2012). *Sanatın Tüm Öyküsü,* (G. Aldoğan, F. Candil Çulcu, Çev.). Hayalperest Yayınevi.

Hide and Seek' by Malika Favre at Kemistry Gallery. (2012). https://www.wallpaper.com/design/hide-and-seek-by-malika-favre-at-kemistry-gallery- london adresinden 9 Mart 2019 tarihinde edinilmiştir.

Malika Favre. (2012). http://thegreatdiscontent.com/interview/malika-favre adresinden 8 Mart 2019 Cuma tarihinde edinilmiştir.

Ocvirk, O.G., Stinson, R.E., Wigg, P.R., Bone, R.O., Cayton, D.L. (2015). *Sanatın Temelleri* (N. Balkır Kuru, A. Kuru Çev.). (Ed: Nazlı Eda Noyan), Karakalem Kitabevi.

Osterwold, T. (2003). *Pop art*. Taschen.

Özel, Z. (2007). Op Sanat ve Dijital Teknolojinin Kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(2),* 395-418.

Şayık, İ. (2015). Kadın portresi ve "Mabel" örneğinde nesne-kadın imgesinin resimsel çözümlemesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi.

Temel, B. (2014). David Hockney'in sanatında ana başlıklar. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *16*(2), 125-136.

Teuber, M.L. (1974). Sources of Ambiguity in the Prints of Maurits C. Escher. Scientific American, 231 (1), 90-105. https://www.jstor.org/stable/24950123

The Bold, Cheeky, And Frequently NSFW Art of Malika Favre. (2016). https://create.adobe.com/2016/4/1/the_bold_cheeky_and_frequently_nsfw_art_of_malika_favre.html

Thompson, J. (2014). Modern Resim Nasıl Okunur? (F. Candil Çulcu, Çev.). (Ed: Eren Koyunoğlu), Hayalperest Yayınevi.

Queen of Britain's Illustration Scene. (2018). https://www.plastikmagazine.com/interviews/malika-favre

https://www.designboom.com/art/malika-favre-interview/

http://www.onthedraw.travel/resultados/fuerteventura-by-malika-favre/

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Basım). Seçkin Yayınevi.